

QUICKSCAN FLORA & FAUNA

PORTENGEN 69 | KOCKENGEN

ADVISEUR SICCO JANSEN 07-03-2017 | VERSIE 3.0

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

QUICKSCAN FLORA & FAUNA I KOCKENGEN

Adviseur:

Sicco Jansen

06 - 26 955 898

info@groenadviseurs.nl

Opdrachtgever:

Mvr. Kobus

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

JANSEN&JANSEN groenadviesbureau

Prins Bernhardstraat 60, Rijssen

www.groenadviseurs.nl

Versie:

3.0

Datum:

07 maart 2017

INHOUDSOPGAVE

1	INLEIDING	04
2	WERKWIJZE	05
3	WETTELIJK KADER	07
4	RESULTATEN	09
5	INGREEP	11
6	TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING	12
7	CONCLUSIE & ADVIES	13
	LITERATUUR	

BIJLAGE 1 - Overzichtskaart/projectgebied

BIJLAGE 2 - Foto impressie van het plangebied

1 INLEIDING

1.1 AANLEIDING

Jansen & Jansen Groenadvies is door mevrouw Kobus gevraagd om een quickscan flora en fauna uit te voeren. De opdrachtgever is voornemens om een oude boerderij met enkele schuren te slopen aan de Portengen 69 te Kockengen. Op de vrijgekomen locatie zal een nieuwe woning worden gerealiseerd. In het kader van de Wet natuurbescherming is het van belang om inzicht te krijgen in het voorkomen van beschermde planten- en/of diersoorten. Met deze quickscan wordt een inschatting van de effecten gemaakt op de bovenstaand beschreven wetgeving. De quickscan levert tevens duidelijke adviezen op die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen.

1.2 DOEL

In deze quickscan worden de volgende vragen beantwoord:

- Welke, door de Wet natuurbescherming beschermde flora en fauna komen (potentieel) voor in het plangebied?
- Welke negatieve effecten kan de (potentieel) aanwezige flora en fauna ondervinden van de ingreep?
- Wordt met het uitvoeren van de ingreep de Wet natuurbescherming overtreden?

1.3 PLANGEBIED

Het plangebied omvat een oude woning (boerderij) met schuren en aanliggend erf. Een van de schuren is voorzien van een pannendak. Het erf bestaat uit verharding en ruw gazon/gras. Het plangebied wordt omgeven door sloten. Langs de lange zijden van het plangebied zijn de oevers van deze sloten begroeid met bomen (wilg/populier). Het plangebied is gelegen in een landelijke omgeving (polderlandschap).

Binnen het plangebied zijn de volgende ecotopen aanwezig:

- Bebouwing met steensmuur/dunne houten wanden en rietenkap/golfplatenkap;
- Bebouwing met steensmuur en pannendak;
- Erf bestaande uit verharding en ruw gazon.

2 WERKWIJZE

Het onderzoek is op de volgende wijze uitgevoerd:

[1]

Op 09 november 2016 is het plangebied door S. Jansen bezocht. In het plangebied zijn de ruimtelijke structuren en ecotopen geïnventariseerd. Er is zoveel mogelijk concrete informatie verzameld met betrekking tot de aan- of afwezigheid van beschermde soorten. Hiervoor is globaal gezocht naar onder meer zicht- en geluidswaarnemingen, uitwerpselen, nesten, krabsporen en pootafdrukken etc. Tijdens het onderzoek is van de volgende hulpmiddelen gebruik gemaakt:

- verrekijker;
- camera;
- zaklamp.

[2]

Vervolgens is een literatuurstudie uitgevoerd. De literatuurstudie richt zich op bekende (verspreidings) gegevens die relevant zijn voor het voorkomen van beschermde flora- en fauna op de locatie (Wet natuurbescherming). De gegevens over voorkomen van beschermde flora- en fauna zijn te vinden in onder meer soortgroepen atlanten en op internet. Ook zijn de gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna geraadpleegd.

[3]

Aan de hand van de gegevens uit de literatuurstudie en van het veldbezoek kan een inschatting worden gemaakt, welke beschermde flora en fauna in het plangebied (of in de nabijheid) aanwezig zijn. Hierop kan de inschatting worden gemaakt welke invloed de voorgenomen ingrepen hebben op deze natuurwaarden.

[4]

Uiteindelijk wordt getoetst of de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming worden overtreden. Aanvullend worden een aantal duidelijke adviezen gegeven die betrekking hebben op de te volgen procedures en handelingen. Bijvoorbeeld, een aanvullend onderzoek of het aanvragen van een ontheffing.

3 WETTELIJKE KADER

In dit hoofdstuk wordt kort de Wet natuurbescherming beschreven en de toepassing op ruimtelijke ontwikkelingen.

3.1 WET NATUURBESCHERMING

Doelstelling van de Wet natuurbescherming in het kader van soortbescherming is het beschermen en ontwikkelen van natuur, mede vanwege de intrinsieke waarden, en het behouden en herstellen van biologische diversiteit. Het uitgangspunt van de wet is 'nee, tenzij'. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van het verbod op schadelijke handelingen ('nee') kan onder voorwaarden ('tenzij') worden afgeweken, met een ontheffing of vrijstelling. Het verlenen hiervan valt onder de bevoegdheid van de provincie. Daarnaast erkent de wet dat ook dieren die geen direct nut opleveren voor de mens van onvervangbare waarde zijn; de erkenning van de intrinsieke waarde van het in het wild levende dier. Deze erkenning is terug te vinden in de zorgplicht.

Zorgplicht en verbodsbepalingen

De wet spreekt hier van 'algemene zorgplicht'. Daarnaast bevat de wet een aantal verbodsbepalingen. Alleen de meest relevante verbodsbepalingen worden hieronder genoemd.

Artikel 2 betreffende de zorgplicht luidt:

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en dieren, alsmede hun directe leefomgeving;
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor een Natura 2000-gebied een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel, indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt. De wetgever schrijft daarbij geen specifieke maatregelen voor en laat een grote verantwoordelijkheid bij de uitvoerder.

Bescherming soorten

In de wet natuurbescherming wordt onderscheidt gemaakt tussen soorten welke onder het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en de overige beschermde soorten vallen.

Enkele relevante verbodsbepalingen voor soorten uit de vogelrichtlijn:

- Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.

- Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Enkele relevante verbodsbepalingen voor soorten uit de habitatrichtlijn:

- Het is verboden in het wild levende dieren van soorten in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
- Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
- Het is verboden planten van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Enkele relevante verbodsbepalingen voor overige beschermde soorten:

- Het is verboden om in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten opzettelijk te doden of te vangen;
- Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of c. vaatplanten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.
- Uitzonderingen hierop zijn o.a. :
 - Werkzaamheden in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - In het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - In het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - In het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, in het algemeen belang;
 - De verboden, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Ontheffingen

Ontheffingen voor soorten welke vallen onder de Vogelrichtlijn worden onder andere (strengere) voorwaarden verleent, dan bij soorten welke onder de Habitatrichtlijn.

Voorwaarden voor ontheffing voor soorten onder de Vogelrichtlijn:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing; zij is nodig: in het belang van de volksgezondheid of de openbare veiligheid; in het belang van de veiligheid van het luchtverkeer;
- Ter voorkoming van belangrijke schade aan gewassen, vee, bossen, visserij of wateren;
- Ter bescherming van flora of fauna;

- Voor onderzoek of onderwijs, het uitzetten of herinvoeren van soorten, of voor de daarmee samenhangende teelt,
- De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Voorwaarden voor ontheffing voor soorten onder de Habitatrichtlijn:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing; zij is nodig in het belang van de bescherming van de wilde flora of fauna, of in het belang van de instandhouding van de natuurlijke habitats;
- Ter voorkoming van ernstige schade aan met name de gewassen, veehouderijen, bossen, visgronden, wateren of andere vormen van eigendom;
- In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten;
- Voor onderzoek en onderwijs, repopulatie of herintroductie van deze soorten, of voor de daartoe benodigde kweek, met inbegrip van de kunstmatige vermeerdering van planten,
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

Werken volgens een gedragscode kan (soms) voor een vrijstelling zorgen voor soorten welke vallen onder de Habitatrichtlijn of de vogelrichtlijn. Hiervoor dient gewerkt te worden volgens een door de minister vastgestelde gedragscode.

4 RESULTATEN

4.1 SOORTBESCHERMING

4.1.1 Flora

In het plangebied zijn geen beschermde flora of resten hiervan aangetroffen. De aanwezige vegetatie bestaat enkel uit ruw gras/gazon. De bodem in het plangebied is stikstof rijk, ongeschikt voor beschermde flora. De aanwezigheid van beschermde flora kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.2 Amfibieën, vissen en reptielen

In het plangebied zijn geen amfibieën, vissen of reptielen aangetroffen. Op basis van het ontbreken van geschikte biotopen zoals (voedselarm) water in het plangebied (de sloten rond het plangebied, vallen niet binnen het plangebied). Kan de aanwezigheid van beschermde amfibieën, vissen of reptielen redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.3 Vogels

Tijdens het veldonderzoek zijn enkele algemene vogelsoorten waargenomen. Onder meer de houtduif en vink werden waargenomen. Tijdens het veldbezoek werden ook sporen van algemene broedvogels waargenomen in de bebouwing. Er werden onder andere oude nesten aangetroffen van de koolmees en de boerenzwaluw. Het is onwaarschijnlijk dat de huismus van het plangebied gebruikt maakt als vaste rust- en verblijfplaats. Er werden geen sporen van de huismus waargenomen (het plangebied is overzichtelijk). Het pannendak van een van de schuren is niet voorzien van een dakbeschot, waardoor deze goed te inspecteren was. Wel werden (oude) sporen van de kerkuil waargenomen in een van de schuren. Enkele oude uitwerpselen en braakballen werden gevonden. Waarschijnlijk maakt de kerkuil gebruik van de schuur als (sporaadische) roestplaats (rust- en verblijfplaats). Waarschijnlijk maken algemene broedvogels (o.a. de houtduif) gebruik van de met bomen begroeide slootkanten om te nestelen.

4.1.4 Zoogdieren

Tijdens het veldonderzoek zijn geen sporen aangetroffen welke duiden op de aanwezigheid van (beschermde) zoogdieren in het plangebied. De bebouwing is niet voorzien van een spouwmuur of dakbeschotten. Dit maakt de bebouwing in potentie niet erg geschikt voor beschermde zoogdiersoorten (steenmarter en vleermuizen). Wel is een beschutte zolderruimte en een kelder aanwezig in de bebouwing; welke in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor grootoorvleermuizen. Door het ontbreken van o.a. dakbeschotten in deze ruimten waren deze ruimten zeer nauwkeurig te inspecteren. Tijdens het veldonderzoek werden geen sporen aangetroffen welke duiden op het gebruik van de ruimten door deze soort. De combinatie van een beperkte gebiedspotentie (ontbreken beschotten en spouwmuren) en het ontbreken van sporen van beschermde zoogdieren, maken het niet waarschijnlijk dat beschermde zoogdieren (vleermuizen en de steenmarter) van het plangebied gebruik maken als vast rust- en verblijfplaats.

Op basis van gegevens uit de database van de Nationale Databank Flora en Fauna, literatuurstudie, geschiktheid van het plangebied en ervaringen van de onderzoeker is de onderstaande matrix ingevuld (zie tabel 1).

	Zomerverblijfplaats	Kraamverblijfplaats	Paarverblijfplaats	Winterverblijfplaats	Vlegroute	Foerageergebied
Gewone dwergvleermuis						
Ruige dwergvleermuis						
Rosse vleermuis						
Laatvlieger						
Gewone grootoorvleermuis						
Watervleermuis						
Meervleermuis						
Baardvleermuis						
					Komt potentieel voor	
					Geen negatief effect te verwachten	
					Wel negatief effect te verwachten	

Tabel 1: Matrix mogelijk voorkomende vleermuizen in het plangebied.

4.1.5 Libellen en dagvlinder

In het plangebied komt geen voedselarm water of voor libellen en vlinders geschikte vegetaties voor. De aanwezigheid van libellen en dagvlinders kunnen dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

4.1.6 Overige ongewervelden

In het plangebied ontbreekt o.a. voedselarm water. De aanwezigheid van overige ongewervelden kan dan ook redelijkerwijs worden uitgesloten.

5 INGREEP

De opdrachtgever is voornemens om een oude boerderij met enkele schuren te slopen aan de Portengen 69 te Kockengen. Op de vrijgekomen locatie zal een nieuwe woning worden gerealiseerd. Ingrepen die o.a. plaatsvinden, zijn:

- Slopen opstallen;
- Realiseren nieuwe bebouwing;
- Veranderen van de terreininrichting.

De Wet natuurbescherming hanteert een aantal belangen waaronder een ingreep kan vallen. Onderhavige ingreep valt onder het volgende belang: [J] de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

6 TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING

Op basis van de resultaten van deze quickscan en de te verwachten effecten van de ingreep is een toetsing aan de Wet natuurbescherming uitgevoerd. Hierdoor is duidelijk geworden voor welke soorten mogelijk een negatief effect optreedt en of hiervoor aanvullend onderzoek dan wel een ontheffing in het kader van de Wet natuurbescherming vereist is.

6.1 ZOOGDIEREN

Tijdens het veldbezoek is het plangebied nauwkeurig geïnspecteerd. Er werden tijdens het veldbezoek geen sporen van beschermde zoogdieren aangetroffen. Het plangebied is in potentie niet erg geschikt als vaste rust- en verblijfplaats voor (de meeste) vleermuizen (en de steenmarter); spouwmuren en dakbeschotten ontbreken in de bebouwing. Wel zijn er een zolderruimte en een kelder aanwezig die in potentie geschikt zijn als verblijfplaats voor grootoorvleermuizen. Tijdens het veldbezoek konden deze ruimten echter zeer nauwkeurig worden onderzocht, onder meer door het ontbreken van beschotten (deze werken zicht belemmerend). Tijdens de inspectie van deze ruimten werden geen aanwijzingen aangetroffen welke duiden op het gebruik door grootoorvleermuizen. Dit beziende, kan redelijkerwijs worden uitgesloten dat de opstallen in plangebied dienen als rust- en verblijfplaats van vleermuizen (en de steenmarter). Doordat de invulling van het kavel niet wezenlijk veranderd met de voorgenomen ingreep, wordt het plangebied niet ongeschikt als foerageergebied voor vleermuizen. Een aanvullend onderzoek naar vleermuizen is dan ook niet noodzakelijk.

6.2 VOGELS

Het is onwaarschijnlijk dat huismussen van het plangebied gebruikmaken als vaste rust- en verblijfplaats. Tijdens het veldbezoek werden geen sporen waargenomen. Ook is het habitat niet erg geschikt voor de huismus. Zo ontbreken bijvoorbeeld pannendaken met dakbeschotten. Het is dan ook niet nodig om een naderonderzoek uit te voeren naar de functie van het plangebied voor huismussen.

Tijdens het veldonderzoek werden enkele oude nesten van de boerenzwaluw aangetroffen. Deze nesten waren duidelijk al enige jaren niet meer in gebruik. De boerderij is enkele jaren geleden gestopt met het houden van dieren. Als een boerderij stopt, daalt het aantal insecten rond de boerderij. Vaak heeft dit tot gevolg dat zwaluwen en mussen wegtrekken. Dit is ook hier het geval geweest. Met de voorgenomen ingreep wordt de gunstige instandhouding van de boerenzwaluw niet aangetast.

Tijdens het veldbezoek werden (oude) sporen aangetroffen van de kerkuil. Mogelijk maakt de kerkuil gebruik van een van de schuren als roestplaats (rust- en verblijfplaats). Het gaat hierbij niet om een belangrijke roestplaats, dit in verband met beperkte aantal en de ouderdom van de aangetroffen sporen (de roestplaats is mogelijk zelfs niet meer in gebruik). Kerkuilen hebben doorgaans meerdere verblijfplaatsen, verspreid over hun territorium. In Kockengen zijn ruim 50 nestkasten (potentiële rust- en verblijfplaatsen) voor de kerkuil aanwezig (natuurgroepkockengen.nl). Dit in ogenschouw nemend is het niet nodig het plangebied nader te onderzoeken naar de functie ervan voor de kerkuil; het gaat niet om een belangrijke roestplaats, bovendien zijn in de omgeving volop alternatieve locaties aanwezig die kunnen dienen als roestplaats. Als de mitigerende maatregelen in acht worden genomen (zie 7.2), dan is het aanvragen van een ontheffing niet noodzakelijk.

7 CONCLUSIE & ADVIES

7.1 ADVIES MET BETREKKING TOT DE PROJECTPLANNING

- Indien er aan de in 7.2 gestelde voorwaarden wordt voldaan, dan is het niet nodig om een naderonderzoek uit te voeren naar de functie van het plangebied voor de kerkuil.

7.2 ADVIES MET BETREKKING TOT DE WERKZAAMHEDEN

- Het is noodzakelijk om een kerkuilenkast te plaatsen in de nieuwe bebouwing. Dit moet gedaan worden, voordat de schuur met de mogelijke rustplaats van de kerkuil wordt afgebroken of verbouwd. Het is belangrijk dat de kerkuil kan wennen aan de nieuwe situatie, alvorens de bestaande rustplaats verdwijnt. De nestkast moet geplaatst worden door een ter zakenkundig persoon.
- Wat betreft de (algemene) broedvogels wordt geadviseerd om de werkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen (tussen half maart en half juli). Het verstoren van broedende vogels is te allen tijde verboden volgens de Wet natuurbescherming. De werkzaamheden kunnen het gehele jaar worden uitgevoerd mits u als initiatiefnemer er zeker van bent dat u geen nesten van broedende vogels verstoort.

LITERATUUR:

LITERATUUR

- Broekhuizen, S., Hoekstra, B., V. van Laar, C. Smeenk, & J.B.M. Thissen, 1992. **Atlas van de Nederlandse zoogdieren**. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Limpens, H.J.G.A., K. Mostert & W. Bongers, 1997. **Atlas van de Nederlandse vleermuizen; Onderzoek naar verspreiding en ecologie**. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- Vogelbescherming Nederland 2004. **Rode Lijst Nederlandse broedvogels**.
- Gedragscode Ruimtelijke ontwikkeling & inrichting, Vereniging Stadswerk Nederland, Vakgroep Groen, Natuur en Landschap, 2011-2015.
- Soorten standaarden, Dienst Regelingen Ministerie van Economische zaken, landbouw en innovatie.

WEBSITES

- www.floron.nl
- www.ravon.nl
- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/gebiedendatabase.aspx
- www.florafauwet.stowa.nl
- www.rijksoverheid.nl
- www.telmee.nl
- www.zoogdieratlas.nl
- www.waarneming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

BIJLAGE 1

Overzichtskaart/projectgebied (basiskaart afkomstig van: maps.bing.com)

QUICKSCAN	
Themakaart:	projectgebied blad 1/1
Datum:	09-11-2016
Schaal:	n.v.t.
Formaat:	A3
 Jansen&Jansen groenadviesbureau	

BIJLAGE 2

Foto impressie van het plangebied.

'Groene Specialisten in het Planproces'

Jansen&Jansen
groenadviesbureau

Contact

JANSEN&JANSEN groenadviesbureau
Prins Bernhardstraat 60, Rijssen
www.groenadviseurs.nl